

Nieuwsbrief Pensioenfondsen – 17 mei 2021

Update nieuw pensioenstelsel

1a. Uitstel van wetgevingstraject

- Op 10 Mei heeft minister Koolmees de Tweede Kamer laten weten dat het wetgevingstraject dat invulling moet geven aan het pensioenakkoord met een jaar is vertraagd. Hij verwacht dat het wetsvoorstel begin 2022 aan de Kamer kan worden aangeboden. De inzet is dat het uiterlijk 1-1-2023 inwerking kan treden. De finale datum waarop alle pensioenregelingen aan de nieuwe wetgeving moet zijn aangepast verschuift van 1-1-2026 naar 1-1-2027. De minister geeft aan dat dit uitstel niet hoeft te betekenen dat pensioenuitvoerders en sociale partners nu ook een jaar vertragen. 1-1-2027 is een uiterste datum en hij roept iedereen op om als het kan eerder de overstap te maken.
- De minister zal in overleg met de Tweede Kamer bekijken of het mogelijk is om onderdelen van het wetsvoorstel voor 1-1-2023 inwerking te laten treden. Dat kan alleen indien de gehele parlementaire behandeling (dus Tweede en Eerste Kamer) is afgerond. (*Noot S&V; Dat zal waarschijnlijk niet voor begin juli 2022 zijn*).
- De lagere regelgeving (amvb's) zal op het moment dat het wetsvoorstel aan de Kamer is aangeboden ter consultatie worden voorgelegd. Op deze manier is het bij de bespreking in de Tweede Kamer mogelijk om een totaal beeld te hebben van de voorgenomen regelgeving.

Noot van S&V: Hoewel dat niet expliciet in de brief staat gaan wij ervan uit dat alle in het consultatiedocument genoemde tijdlijnen ook één jaar opschuiven. Dus bijvoorbeeld uiterste datum indienen implementatieplan wordt 1-7-2025.

De brief zegt eveneens niets over het overgangsrecht. Het is niet vanzelfsprekend dat de "vrijstelling" voor premieovereenkomsten met een leeftijdsafhankelijke staffel die nu geldt voor alle regelingen die voor 1-1-2022 van kracht waren ook met één jaar opschuift.

Het ziet er naar uit dat het consultatiedocument, mede naar aanleiding van de vele reacties, op onderdelen wordt aangepast. Er is echter geen formeel moment meer ingelast om "het groter publiek" kennis te laten nemen van die aanpassingen. Dit betekent dat we waarschijnlijk niet voor begin 2022 te weten komen hoe het wetsvoorstel er uit ziet.

1b. Transitie FTK en overgangsjaar 2022

- Het transitie FTK maakt deel uit van het wetsvoorstel en zal dus ook niet van toepassing kunnen zijn per 1-1-2022. De minister heeft aangegeven te streven naar een vroegtijdige inwerkingtreding van het transitie FTK maar dat kan dus pas nadat de gehele parlementaire behandeling is afgerond. De vroegtijdig inwerkingtreding van het transitie FTK (bijvoorbeeld halverwege 2022) is met name bedoeld om pensioenfondsen de gelegenheid te geven gebruik te maken van de in dat transitie FTK opgenomen verlaging van de indexatiegrens naar 105%. Daarbij komt dat dan ook het vereiste van toekomst bestendige indexatie niet meer wordt gesteld.
- De minister wil ook in 2022 "onnodige kortingen" voorkomen. Hij zal daarom eind 2021 een zelfde maatregel treffen als voor 2020 en 2021. De ondergrens voor de dekkingsgraad wordt dan 90% en de hersteltermijnen en het aantal meetmomenten voor het mvev worden verruimd.

1c. Nabestaandenpensioen

De minister geeft in zijn brief aan dat er veel reacties zijn gekomen op de voorstellen in het consultatiedocument wat betreft het nabestaandenpensioen. Hij kiest er uitdrukkelijk voor om, gezien de samenhang met de overige onderdelen van het wetsvoorstel, de hervorming van het nabestaandenpensioen niet los te koppelen. De transitie van opgebouwd nabestaandenpensioen naar het nieuwe stelsel, de diverse maatregelen voor dekking bij einde dienstverband en de uniformering

van het partnerbegrip worden allemaal opnieuw besproken. Daarnaast worden ook andere alternatieven onderzocht gericht op meer maatwerk in de hoogte van de nabestaandenuitkering.

1d. Experimenten pensioensparen zelfstandigen

De reacties op dit onderdeel van het consultatiedocument waren uiterst divers. Gewezen is op de gevolgen voor de taakafbakening en marktordening. De minister geeft aan dat hij inzet op een voorstel dat ruimte biedt voor experimenten door pensioenuitvoerders inclusief verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfondsen. Randvoorwaarden daarbij zijn dat het uitvoerbaar is voor de Belastingdienst, dat de verplichtstelling niet in gevaar komt en dat er geen strijdigheid is met Europese gelijke behandelingswetgeving.

2. Onderzoek naar meer keuze mogelijkheden bij pensioenregelingen

Op 11 mei heeft minister Koolmees een rapport aan de Tweede Kamer aangeboden dat de resultaten van een literatuur onderzoek bevat naar keuze mogelijkheden bij pensioenen.

Het onderzoek richtte zich op de juridische gevolgen, uitvoeringsgevolgen en gevolgen en risico's voor de deelnemer en het collectief bij de volgende keuze mogelijkheden.

- keuze voor de pensioenuitvoerder, die in potentie beter aansluit op voorkeuren van de deelnemer.
- keuze voor het beleggingsprofiel met meer of minder risico of met meer of minder groen beleggen.
- keuze voor voortijdig aanwenden van pensioenvermogen, bijvoorbeeld voor aflossen eigenwoningsschuld.
- keuze voor een tijdelijk lagere premie, meer inkomen nu en een lager pensioen later.

De minister verbindt geen beleidsconclusies aan de resultaten van het onderzoek. Niettemin zijn de resultaten veelzeggend. Een paar belangrijke bevindingen:

De keuze voor een pensioenuitvoerder

- De vrije keuze van een pensioenuitvoerder is niet te verenigen met risicodeling, zoals voorzien in het nieuwe pensioencontract of de verbeterde premieregeling met solidariteitsreserve.
- Deze keuze is naar verwachting niet verenigbaar met behoud van de verplichtstelling en vergt fundamentele discussie over taakafbakening.
- Vrije keuze voor een uitvoerder van een regeling op sectorniveau, of op niveau van de werkgever, lijkt niet uitvoerbaar. Als de inhoud van de regeling echter geheel overgelaten wordt aan de deelnemer die hierbij eigen keuzes kan maken óf als er een voorgeschreven gestandaardiseerde pensioenregeling komt, dan zijn er wel mogelijkheden voor een werkbare uitvoering.
- Voor uitvoeringslasten moet rekening gehouden worden met grote uitdagingen voor pensioenuitvoerders en werkgevers die gaan leiden tot kostenstijgingen.

Keuze voor beleggingsprofiel

Deze vorm van keuzevrijheid is uitvoerbaar bij een verbeterde premieregeling, maar lijkt moeilijk uitvoerbaar bij een regeling met solidariteitsreserve die gevuld wordt uit collectief behaald rendement.

Keuze voor het voortijdig aanwenden van het pensioenvermogen

- Omdat oudere werknemers aanzienlijk meer op te nemen pensioenvermogen bezitten, is er mogelijk een prijsopdrijvend effect op de woningmarkt als het pensioengeld daar besteed wordt. De toegang tot de woningmarkt wordt dan niet vergroot voor koopstarters.
- Per saldo ontstaat het risico voor jongere deelnemers dat veel pensioenopbouw wordt misgelopen in ruil voor een relatief bescheiden bijdrage aan de aankoop van de woning of het aflossen van de hypotheek. Het rapport toont een rekenvoorbeeld waar 5.000 euro meer nu vrij beschikbaar voor een jonge deelnemer betekent dat er later 40.000 euro minder pensioenvermogen zal zijn opgebouwd.
- De uitvoering wordt aanzienlijk moeilijker naarmate meer restricties gesteld worden, zoals aan de omvang van het bedrag of aan de bestedingsdoelen. Voorwaarden zullen nodig zijn om foute keuzen te voorkomen - die immers niet te herstellen zijn als de deelnemer zich dat (te laat) beseft.

Keuze voor een tijdelijk lagere premie

Ook hier geldt dat jonge deelnemers die minder premie inleggen later een lagere pensioenuitkering zullen krijgen. Het rapport laat zien dat deze keuzemogelijkheid meer ruimte biedt aan niet-rationeel gedrag bij pensioen: onderspaarders kiezen net zo vaak voor een premiestop als overspaarders en omgekeerd, overspaarders kiezen net zo vaak voor extra premie-inleg als onderspaarders. Daarnaast geldt ook hier dat uitvoering complexer wordt naarmate meer restricties gesteld worden aan de hoogte van de premieverlaging en het gebruik van de bespaarde premie.

3. Onderzoek 45 dienstjaren

Op 10 mei heeft minister Koolmees in een brief de Tweede Kamer laten weten dat demissionaire kabinet geen regeling zal treffen om mensen die 45 dienstjaren of meer hebben met pensioen te kunnen laten gaan. De minister verwijst naar het onderzoek dat is gedaan waaruit blijkt dat een generieke en publiek gefinancierde dienstjarenregeling voor vervroegde uittreding, zonder enige beperking, het gewenste doel niet bereikt. Voorts dat een dergelijk regeling zeer lastig uitvoerbaar is, bovendien juridisch kwetsbaar en ook forse gevolgen zal hebben voor de overheidsfinanciën.